

10 1/2 lbs

1 1/2 lbs

3 1/2 lbs

1 1/2 lbs

2 1/2 lbs

Handwritten signature or name

70s.

8	30	8	55	123	6	100	000	4500	000
15	37	83	8	56	106	3000	6750	000	000
			6	17	128	400	0000		

W. Schmitt

Röed

PRIL. den 27. Söndag

Gränd och Bier.

010

Handwritten numbers at the bottom: 20, 46, 12, 6

lehtelemaan ja Raamattua wääntämä
rään mieleen. Niin tapahtuu my
harmon kussa ei elämä ole hyvä, että ol
saarnattaisiin; tähyypä siinä aina itsiänsä w
taan saarnata: jota työläästi tehdään il
lisäyksiä ja siwu-opetuksia. Väältä ist
joka ei Evangeliumia saarnaa, sitä tulee si
tietää, hänen ei istuwan Moosel^{en}, eikä K
ruksen istuimella; eikä sinun siis pidä hä
töidensä, eikä myös sanainsa jälkeen tekem
waan häntä pakeneman, Kristuksen lammi
ten tawalla, Joh. 10: 4, 5, Jotka tur
wat Hänen äänensä. Mutta ei he mi
käläistä seuraa, waan pakenevat hän
Mutta tahdotko kuulla, mikä heidän istuin
sa oikia nimi on, niin kuule Daawidia,
1: 1, Mutuus on se, joka ei waella ju
latoimiseen neuwossa; eikä seisoo synneis
tiellä, eikä istu kussa pilkkaajat istun
Ja Ps. 94: 20 **E**späs mielisty koske
tosin wahingolliseen istuimeen, joka E
häijyesti opettaa.

19. Mutta mitästä se on, että Hän
noo: Köyhille saarnataan Evangeliumi
Eiköstä sitä rikkaillekin, ja kelle maailm
le saarnata? Eli kuinkasta siis Evangeliumi
on niin suuri asia, että Hän sen niin suure
hywäksi työlksi lukee; Tästä tulee meidän t
tää, mikä Evangeliumi lienee; muutoin en
että vaikkaa taida nimmättää. Tulee Gie

70c

Enfaldige

Spörsmål,

Värdige til

Catechismi förklaring,

Af

500
The förnämste Catechetis
utdragne /

Och

I möjligaste fortheit

Them

Ungom och enfaldigom

Til

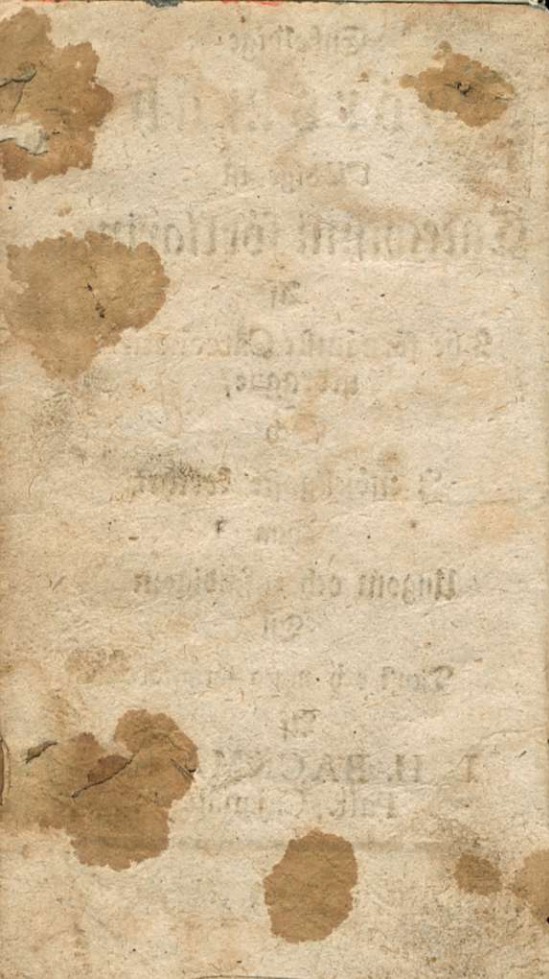
Tienst och nytta författade

Af

L. H. BACKMANN¹⁰¹

Past. Cajanab.

WBD, tryckt Joh. Kämppe. 1753.

Korte och enfaldige
Spörssmål,

Viddige til Catechismi Söckling.

1. Ästu en Christen? Sw

A: ty jag är döpt och Christnad i Guds Faders, Söns och thes Helige Andes namn: och käller Christum rätteliga för min Frälsare och Uterlöfere.

2. Swaruti b står så wår Christendom? Sw
Then består theeruti, at wi kiänna Gud och leswa efter hans willja.

3. Swad är Gud? Sw

Gud är en andelig warelse, allena Salig, Ewig, Sansfärdig, Barmhertig, Rättsfärdig, Allsmåchtig, Allwits, allestat es närwarande, sem all ting hafwer skapat, all ting uppehåller och regerar.

4. Huru skole wi kiänna Gud? S.

Wi skole kiänna Gud til hans väsende och wilja, såsom han sig i sit heliga ord uppenbarat hafwer.

5. Hurumånga hufwudstycken höra til vår Christendoms kundskap? S.

Ser: 2. Guds Lag, eller Tho Guds Bud. 2. Trones Artielar. 3. Bönen Fader vår. 4. Döpselsens Sacrament. 5. Skrifte och Aflösning. 6. Altarens Sacrament.

Första Hufwudstycket om Lagen eller Tho Guds Bud.

6. hwarföre begynna wi vår Christendoms kundskap af Lagen? S.

Thersöre, at wi af Lagen måste först kiänna vår syndiga natur och fördärfwade tilstånd, så framt Ewangelium skal bringa oss til Guds nådes och salighetenes belachtighet.

7. Hwilken hafwer gifwit oss Lagen? S.

Gud sielf genom Mosen på Sinai berg.

8. Hwad är Lagen? S.

Guds Lag är Guds ewiga rättwisos och strånga wittas förklaring: huru wi oss skole ställa med tanckar, ord och gierdingar emot Gud och vår nästa.

9. hu

9 Huru många äro Budorden uti Lagen? S.

Tio.

10 Huru fördelas Tio Guds Bud? S

Uti två tafflor.

11. Huru många Bud höra til then första tafflan? swar

The tre första Bud, som fordra af oss kärlek til Gud.

12 Huru många Bud höra til then sednare tafflan? sw.

The sju eftersöljande, som fordra af oss kärlek til vår nästa.

13. Ho är vår nästa? S.

Alla människior.

Första Budet.

14. Huru lyder thet första Budet? S.

Jag Herren är min Gud, tu skal ingen andra Gudar hafwa för mig.

15. Hvad förbjuder Gud i thet första Budet? Alle Afguderij.

16. Huru många handa är Afguderij? S.

Twoogehanda; groft och förtäckt afguderij.

17. Hvad är groft Afguderij?

När man offentligt tilägnar Creaturen then ähra och dyrckan, som endast Gud tillkommer; såsom, när Anglar, the

the affomnade helgon, sterner, trä och met
sådant dyrkas, äras och tillbedias.

18. Hwad är förtäckt Afguderii? S.

När man hemligen i hjertat förminskar
eller borttager Gudi sin ära.

19. Huru stier förtäckt afguderii? S.

Thet stier 1. när Gud icke dyrkas,
som han i sit ord sig uppenbarat häroer.

2. När ähra och rikedom, wälsitt och
goda dagar älskas mer än Gud, eller
Guds befallning. 3. När någon förtro-
skar på andra menniskiors gunst och hielp
eller på egen wälsitt och förmågo.

20. Hwad binder eller fordrar Gud i thet
första budet? S.

Uti thet första budet fordrar Gud af
oss en samin Gudachtighet.

21. Hwaruti består Gudachtigheten? S.

Then består theruti, at wi then sanna
Guden 1. öfwer all ting fruchte, 2. ho-
nom älske, och 3. sättie all tro och lytt
til honom.

22. Hwarföde skole wi fruchta Gud öfwer
all ting? S.

Ty han är then allraheligaste, rättfär-
digaste, allwetande, allestädes närwaran-
de, alsmächtige och majestetelige warelsen.

23. Huru mångahanda är Gudsfruchtan? S.

Twåg.

Swäggehanda: en trälachtig fruchtan, och en barnslig fruchtan.

24. Hwad är en trälachtig fruchtan? S.

När man fruchtar Gud utan kärlek, såsom dieffarne och the ogudachtige menniskior göra.

25. Är en sådan trälachtig fruchtan Gudi behagelig? Sw.

Nett ingalunda: ty Gud vill, at wi icke allenast skole fruchta, utan jämwoäl älska honom.

26. Hwad är då en barnslig fruchtan? S.

När man fruchtar Gud af en uprichtig kärlek.

27. Huru skole wi älska Gud? S.

Öfwer all ting.

28. Hwarföre skole wi älska Gud öfwer all ting? S.

Ty han är thet högsta goda och all godhets källa.

29. Hwarföre skole wi sättla all tro och lög på Gud? Sw.

Ty han är en nådig Gud, som wil hjälpa oss, en alsmåchtig Gud, som kan hjälpa oss, och en allwis Gud, som wet medel och utvägar til at hjälpa oss.

Andra Budet.

30. Huru lyder thet andra Budet? S.

Tu

Tu skalt icke misbruka H Errens tms
Guds Namn : ty H Erren skal icke låta
honom blifwa ostraffad som hans namn
misbrukar.

31. hwad förbuder Gud i thet andra budet?
Guds namns misbruk.

32. hwarigenom warder Guds namn mis-
brukat? S

Guds namn warder misbrukat, när
man 1. Thet heliga Namnet låtsinneli-
gen nämner, 2. bannas; eller önskar sig
eller sinom nästa ondt, 3. falskeligen
troår eller gide meened, 4. brukar truldorn
och widsteppelse, 5. kuger för Gud, och
bedrägeligen förhåller sig uti låra eller
leswerne.

33. Är thet lå en stor synd at således mi-
bruka Guds namn? S.

Ja en stor synd: ty H Erren skal icke
låta honom blifwa ostraffad, som hans
namn misbrukar.

34. hwad buider eller fordrar Gud i thet
andra budet? S.

Guds namns wördande.

35. huru skole wi wörda Guds namn? S.

Således, at wi thet heliga namnet 1.
i all nød åkalle, och uti thet bedia om
hielp och wålsignelse, 2. tacka Gud af
hiera

Hertat, och lofwa honom med ord och gierningar, samt 3. igenom thet heliga namnet, när Guds åhra så fordrar, sanningen bestyrcka.

Tredie Budet.

36. huru lyder thet tredie budet?

Tänck på at tu helgar hwilodagen.

37. hwad förbinder Gud i thet tredie budet?
Hwilodagfens ohelgande.

38. hwad är Hwilodagen? S.

Hwilodagen war i gamla Testamentet then sjuunds dagen i weckan, men nu i nya Testamentet är thet then första dagen i weckan, på hwilken Gud wil, at wi stösom hwilo ifrån alla våra werldslige sysslor.

39. huruledes warder hwilodagen ohelgad?

Hwilodagen warder ohelgad i gemeen med arbete, resor och sysslor, som hindra Guds dyrckan, eller med annat osticke ligt företagande, och i symmerhet 1. med Guds ords föracht, 2. the hellige Sacramentens försummelse, 3. olydno och föracht emot Lärare.

40. hwad biuder och fordrar Gud i thet tredie Budet? S.

Hwilodagens helgande.

41. huru skole wi helga Hwilodagen? S.

Hwilodagen skole wi så helga, at wi
1. hwile ifrån våra werldslige syflor; och
2. Guds ord hålle heligt, gierna höre,
läre och betrachte thet.

42. Är thet aldeles nödigt, at wi såkunda hel-
ge hwilodagen? S.

Ja, ty Gud säger: Tåncf på.

Fjerde Budet.

43. huru lyder thet fjerde budet? S.

Tu skalt hedra tin fader och tina mo-
der, på thet tig må wäl gå, och tu må
leswa länge på jordene.

44. hmad förbuder Gud i thet fjerde budet?

Wanwördnad emot fader och moder.

45. hmad förstås med fader och moder? S.

Med fader och moder förstås här 1.
Naturliga föräldrar, 2. Foster-
och Stiuf-Föräldrar, 3. Discretions per-
soner, 4. Lärare, 5. Förmyndare, 6.
Mat-Fader och Matmoder, 7. gamle
och ålderstigne.

46. hurulunda wanwördas fader och moder?

Fader och Moder wanwördas 1. med
wanståndige ord, 2. förachteliga århäf-
wor, och 3. med olydno och försumme-
lighet, at efterkomma thetas besalningar,
som ej stråfwa emot Guds Bud, 4. at

at man lämnar them hielplösa uti the-
ras torstighet. 5. med gröfre föroläm-
pande och wäldsamhet.

4. hwad binder och fördrar Gud i thet fiet-
te Budet? S.

Heder och wördnad emot Fader och
Moder.

48. huru skole wi hedra Fader och Moder? S.

Således, at wi 1. hålle them i wördo-
ning, 2. tiene them, 3. lyde them, 4. äls-
ske them, och 5. hafwe them för ögonen.

49. hwad låfwar Gud them, som således he-
dra Fader och Moder? S.

At them skal wäl gå, och the så lef-
wa länge på jordene.

50. hwaraf kommer då thet, at fromme och
hörsamme barn öfta bittida dö? S.

Thet kommer af Guds Faderliga för-
syn, at han them, som honom tiäre ä-
ro, bittida bortrycker ifrån olyckone, och
gifwer them ett bättre lif.

Femte Budet.

51. huru lyder thet femte budet? S.

Tu skalt icke dräpa.

52. hwad förbinder Gud i thet femte budet?
Dräp.

53. huru mångahanda är dräp? S.

Twäggehanda: lagligt och olagligt.

54. Hwad är lagligt dråp? S.

När Öfverhetens personer straffa misgjernings menniskior.

55. hafwer Gud förbudit öfverheten at straffa illgjärningas menniskior? S.

Nej; utan han hafwer besalt, och till thea ändan gifwit them swärdet i handen.

56. Hwad är olaaligt dråp? S.

När man af enskyldt hat och wrede dräper sin nästa.

57. hurledes skier olagligt dråp? S.

Thet skier 1. med inwärtas hat, wrede och nit i hertat, 2. med utwärtas ifrige åhåswor och arge stämplingar. 3. med tungan 4. med sielwas gierningen, och thet på mångahanda sätt.

58. Hwad binder och fordrar Gud i thet femte budet? S.

Kiärlek och hielpsamhet emot wår Nästa i all hans nöd.

59. Huru skole wi hielpa wår Nästa? S.

Wår nästa skole wi hielpa således, at wi 1. hafwe til honom ett medlidande hertat, 2. gifwe honom goda råd, bedie för honom, försware och förmane honom, 3. äre wänlige emot honom, och 4. i sielwas wärcket besordra hans timmeliga wälfärd.

Siette Budet.

60. huru lyder thet siette budet? S.
Tu skale icke göra hor.
61. hvad förbinder Gud i thet siette budet?
Hor och otucht.
62. Huru många skier hor? S.
Thet skier 1. med otuchtiga tanekar,
2. otuchtige ord, 3. otuchtige ärhäswor
och 4. otuchtige gierninger.
63. hvad binder och fordrar Gud i thet siette
te budet? S.

Tucht och ärbarhet.

64. huru skole wi wara tuchtige? S.
Sålledes, at wi ärom 1. kyske i hietat,
ärbare i ord och ärhäswor, 3. renslige
i lefwornet, och besynnerligen 4. at
hwar och en sin ähta maka älskar och
ährar.

Sünde Budet.

65. Huru lyder thet sünde budet? S.
Tu skalt icke stäla.
66. hvad förbinder Gud i thet sünde budet?
Stöld eller tjufnad.
67. Huru mångahanda är stöld? S.
Tväggghanda: hemlig och uppenbarlig.
68. hvad är hemlig stöld? S.
När man brukar orättädighet emot
sin nästa uti handel och wandel.

69. huru och på hwad sätt sker hemlig stöld?
Hemligen stäl then af sin nästa, som
antingen 1. med falska waror eller 2.
med falskt wigt och mått, eller ock 3.
med tubbande och lockande sin nästas
goda til sig kommer.

70. hwad wppenbarlig stöld? S.

När man undandöljer eller olofligen
borttager sin nästas egendom, hwartil
ett oläsligit råmärkes flyttande åswen
hörer.

71. hwad biuder och fordrar Gud i thet fun-
de budet? S.

Redlighet emot wår nästa i handel
och wandel.

72. huru skole wi wara redlige emot wår nästa
Således at wi 1. hielpa wår nästa
af wår förmögenhet, 2. försordra honom
med råd och dåd, at hans näring må
warda förökad, och 3. beskärme och för-
sware hans ägendom.

Atttonde Budet.

73. huru loder thet atttonde budet? S.

Tu skalt icke bära falskt wittnesbörd
emot tin nästa.

74. hwad förbiuder Gud i thet atttonde bu-
det? swar.

All lögn och falskhet emot wår nästa.

75. huru war der war nästa belugen? S.

Då man 1. falskt emot honom wittnar, 2. honom förräder, 3. bakstalar, 4. kommer honom ondt rykte på.

76. hwad binder och fordror Gud i thet åttonde budet? S.

Uppriktighet emot war nästa.

77. huru skole wi wara uprichtige emot war nästa? S.

Sålledes, at wi 1. tänckie och tale godt om honom, 2. ursächte honom, och wända all ting til thet bästa, så wida thet utan sanningens kränckande ske kan.

Nijonde Budet.

78. huru lyder thet nijonde budet? S.

Du skalt icke hafwa lust til tins nästas hus.

79. hwad förstås här med war nästas hus? S.

All war nästas egendom i löst och fast, som icke lif hafwer.

80. hwad förbuder Gud i thetta nijonde budet? swar.

All ond wärckelig begärelse til war nästas ägendom, som icke lif hafwer at then icke må komma med något sken under oss.

81. huru sker then onda begärelsen til war nästas ägendom? S.

Then sker 1. genom afwund 2. genom girige

giriighet och 3. genom begärfvarelse efter
fångång åhra.

82. hwad binder och fordrar Gud i thet nionde
budet? S.

Förnöjsamhet.

83. hwaruti består then af Gudi befalte för-
nöjsamheten? Sw.

Then består theruti, at wi 1. skole
af hertat wara förnöjde med hwad Gud
os bestårt hafwer, och fördenksul 2. un-
na war nästa hans goda, samt 3. wara
honom behjelpelige, at han må sitt be-
hålla och besittia.

Tijonde Budet.

84. huru lyder thet tijonde budet? S.

Du skalt icke begiära tins nästas hus-
tro, ej heller hans tlenare, eller tienarin-
no, ej heller hans oxar, ej heller hans ås-
na, ej heller något hwad honom til-
hörer.

85. hwad förbinder Gud i thet tijonde budet?

Then onda med öddva begärfvarelse, arf-
synden i gemen, och i synnerhet all åtrå
til war nästas egendom, som lif hafwer.

86. hwad binder och fordrar Gud i thet
tijonde budet? S.

En fullkomlig hertans renhet.

87. huru skole wi besittis os om hertans
renhet? Sw.

Eädes, at wi 1. dämpe och för-
quäffe then onda begörelsen, och 2. med
råd och dåd hielpa til, at wår nåsta,
hans maka, tienstefolck och öfer måge
blifwa och göra hwad them bör.

88 hwad är så summan af 8agen? sw.

Tu skalt älska sin H Erre Gud af
alt titt hierta, af all tin siäl, af all tin
hog, af alla tina krafter, och tu skalt
älska tin nåsta såsom tig sielf.

89 hwad är thet, at älska Gud af alt hierta,
allo siäl, all hog, och alla krafter? sw.

Thet är, älska Gud så, at förståndet
är fullteligen uplyst, wiljan aldeles helig,
och krafterne fullkomlige, til at lyda
och hörsamma Guds Bud.

90 hwad är thet, at älska sin nåsta såsom sig
sielf? sw.

Thet är 1. lysa en så hiertellig och
uprichtig kärlek til sin nåsta, som til sig
sielf, 2. unna sin nåsta så godt som sig
sielf, och 3. befordra sin nåstas wäl-
färd, så troliga, som sin egen.

91. Kan någon menniska blifwa salig genom
lagens gierningar? S.

Nei: ty ingen menniska kan göra
lagen tilfyllest.

92. Hwad hindrar at wi icke kunna göra la-
gen tilfyllest? S.

La

Lagen är andelig och fordrar af oss en fullkomlig lydna; men wi äre kiöglige genom synden fördärswade.

93. hwartil är då lagen nyttig? S.

Lagen läter oss 1. hwad wi skole göra och låta, 2. at kiänna våra synder, 3. rucktar och driskwer oss at fly till Christum laggens fullbordare.

94. huruledes kiänne wi synden a' lagen? S.

När wi läse och betrachte tils Guds Bud, och ransaka iherhos vårt hierta, tanckar ord och gierningar, så besinne wi, huru wi hafwe syndat nu emot thet ena nu emot thet andra budet. Uti en spegel ser man fläckarne i ansigtet, uti Guds lag själens fehl och fläckar.

95. hwarut består då vårt synda förderf? S.

Vårt synda fördärf består iheruti, 1. at vårt förstånd är af naturen för-mörkat, 2. vår willa afföndrad ifrån Gudi, och 3. våra krafter förlorade i thet andeliga: så at wi af naturen hwarken förstå, willa eller kunna göra thet gode och Gudi behageligt är.

96. hwarigenom hafwer menniskan råkat uti et så beklageligt syndafördärf? S.

Genom syndafallet.

97. hwarifrån är menniskan fallen? S.

Ifrån

Strån fullkomlighetenes stånd.

98. Hvar utinnan besiod fullkomlighetenes stånd: sw.

Theruti at menniskian war flapad efter Guds beläte.

99. Hwaruti besiod Guds beläte i menniskian?

Guds beläte besiod förnämligast uti menniskians medskapade rikshet, rättfærdighet och helighet: thernäst uti kroppens lycksalighet och odödelighet.

100. Hwarer rå menniskian icke mera Guds beläte af naturen? S.

Nei: ty hon hwarer förlostat thet genom synden: men genom nåden begynner thet åter uprättas och förnyas hos the trogna.

101. Hwilken är orsaken til synden? S.

Diesroulen och menniskian, ty diesroulen genom ormen bedrog Ewam til at äta af thet förbudna trä, och Ewa kom sin man Adam til at göra thet samma: altså är synden kommen i werlden af diesroulens afround genom ena menniskio.

102. Hwad är synd? S.

Allt thet som strider emot Guds bud, förtörnar Gud, och förtienar straff.

103. Huru mångahanda är synd? S.

Twå.

Swäggehanda: arssynd och wärcksynd.

104. Swad är arssynd? S.

Arssynd är then onda begärelsen och fördärfwade naturen, som wi södas uti.

105. Swad är wärcksynd? S.

Wärcksynd är alt thet menniskan af och igenom sin onda begärelse wärckeligen täncker, talar och gör emot Guds lag.

106. Swad förtiene wi genom synden? S.

Guds wrede, timmelige straff och ewig förtappelse i helwetit.

107. Kanne wi så icke ens bewisa war lydno emot Guds lag? S.

Igenom Guds nåd kunna the å nyo södde taga sig til wara för dödeliga samwetes synder och ett ogudachtigt lefwetne, samt med uprichtigt hjertra wandra uti Guds fruchtan.

108. Swad medel helse wi i synnerhet bruka, at wi måge lefwa i en sann Gudachtighet, och taga oss til wara at wi icke synde emot Guds bud? S.

These fyra: 1. at wi flitigt läse, höre och betrachte Guds ord, 2. at wi flitigt bedie Gud, at han oss med sin heliga anda regerar, och icke tager sin hand ifrån oss. 3. at wi tidt och ofta förnye thet goda uppsåt och löste, som wi Gudi
ut

uti Döpelsen giordt hafwe, och 4. at wi dageliga dötra oss i strid emot synden.

109. Huru mångahana lydno fordrar lagen af oss? S.

Ewäggehanda: Inwärtas i hertat, och utwärtas i lefwernet.

110. Huru kan vår lydna wara Gudi behagelig, när wi icke kunna upfylla lagen? S.

JEsus Kristus hafwer upfyllt lagen för oss, och befriat oss ifrån lagens förbannelse. Therefore är vår lydna och hörsamhet, som utgår af ett troget hertat, Gudi för Christi skull behagelig.

Andra Hufwudstycket om Tro.

111. Hwarföre följer om Tro straxt efter lagen? S.

Såsom lagen lär oss at kända synden, så lär oss Ewangelium huru wi skole blifwa frälste ifrån synden. Hvilket Ewangelium föreställes oss uti trones articlar.

112. Hwad är Ewangelium? S.

Ewangelium är ett gladt budskap om Guds nåd och JEsu Christi förtienst allem them til salighet, som tro.

113. På hwem skole wi tro? S.

På Gud.

114. Äro icke flere än en Gud? S.

Nej: Herren vår Gud är en enig Gud.

115. Äro flere personer i Gudomen än en? S.

Jo, tre äro personer i Gudomen, och the tre personer äro en Gud.

116. Hvilke äro the tre personer i Gudomen?

Fadren, Sonen, och then H. Ande.

117. Huru många stycken fordras til tronans?

Try stycken, nemligen 1. en rätt kundskap om Gud, hans wäsende och wilja. 2. ett otwifwelachtigt samtycke til then uppenbarade himmelska sanningen, och 3. en Barnslig förtröstan på Guds faderliga nåd och kärlek.

118. Huru många äro Trones Artielar? S.

The äro tre huswudartielar: then förste om Gud Fader och Skapelsen: then andre om Guds Son och Återlösningsen: och then tredie om then Heliga Ande och Helgelsen.

Första Artielen.

119. Huru lyder then första Artielen? S.

Jag tror på Gud Fader alsmächtiggan himmelens och jordens skapare.

120. Hwad förhållas oss uti then första Artielen? S.

Guds Faders wälgierningar.

121. Hvilken är Fadren? S.

Fadren är then förste Person i then Gudomeliga warelse, som all ewig bet

haf

Hafwer söde Sonen sig sielskrom jämnlifan och sammarande, af hwilkom, såsom ock af Sonenom then H. Ande utgår.

122. Hwilla äro Guds Faders wälgierningar? S.

Guds Faders wälgierningar äro, at han 1. hafwer skapat oss, 2. uppehäl- ler, beskyddar och försörjer oss, och 3. hafwer utgifwit sin Son för oss.

123. Hwarföre hafwer Gud bewisat oss så- dane wälgierningar? S.

Af sine blotta nåd och Faderliga god- het, utan all wår förskyllan eller wår- dighet.

124. Hwad äre wi Gudi skyldige för thesa wälgierningar? S.

Wi äre för alt thetta plichtige 1. at tacka och lofwa honom, 2. wara ho- nom lydige, och 3. sierna honom med klibörlig och skialig Gudstienst.

Andra Artickeln.

125. Huru lyder then andra Artickeln? S.

Och på Jesum Christum hans enda Son war Herra, hwilken af- lad är ic.

126. Hwad förhållles oss uti then andra ar- tickeln? S.

Guds

Guds Sons nålgierningar.

127. hwilken är Guds Son? S.

Guds Son är then andra personen i Gudomen, född i ewighet af Fadrenom, af hwilken såsom ock af Fadrenom then H. Ande utgår.

128. huru kallas Guds Son? S.

Jesus Kristus.

129. hwad tror tu om Jesu Christo? S.

At han är en sann Gud och en sann menniska.

130. huru många naturer äro tå i Christo? S.

Twenne, then Gudomelige och then mennisklige i en person.

131. hwaraf hafwer Jesus Kristus then Gudomelige naturen? S.

Theras, at han är född af Fadrenom i ewighet;

132. hwaraf hafwer Jesus Kristus then mennisklige naturen? S.

Theras, at then i tidsens fullbordan är född af Jungfru Maria.

133. hwad är thenne Jesus Christus åt dig? Han är min H. Erre,

134. hwarföre är han tin H. Erre? S.

Ty han hafwer mig förtappade och fördömda menniska förlostat, förwårswat och wunnit ifrån alla synder, ifrån döden och diabolens wåld.

135.

135. Hvad bemærcker the ordet *Æns*? S.
Jesus bemærcker en Frålsare och
Saliggjörare.

136. Hafwer så Jesus Christus, frålst och
förlofat flere än dig? S.

Ja, alla menniskior.

137. Hvarföre blifwa så icke alla menni-
skior salige? S.

Thersföre, at the icke rätteligen med
trona tilägna sig Christi förtienst. Then
ther tror han skal blifwa salig, men
then ther icke tror, han skal warda för-
dömd.

138. Hvarmed hafwer Jesus Christus för-
lofat dig? S.

icke med Guld eller Silfwer; u-
tan med sin heliga och dyra blod, och
med sin oskyldiga pins och död.

139. Til hwad ända hafwer Christus för-
lofat dig? S.

At jag skal 1. wara hans egen, 2.
blifwa och lefwa under honom i hans
rike, och 3. ståna honom i ewig rätt-
ferdighet, menlöshet och salighet.

140. Huru skole wi tiena honom som är död
och begrafven? S.

Han är på tredie dagen upstånden i-
från the döda, upfaren til himla, sitter

på Guds Faders höggra hand, thet är,
leswer och regnerar i ewighet.

141. Swad bemärcker thet ordet Christus?
En Smord.

142. Swarföre kallas vår Brälsare en
smord? S.

Ty han är efter then mennisklige na-
turen smord af Gudi med glädienes ol-
jo, thet är, med then H, Anda och
kraft.

143. Swartil är Christus smord? S.

Til en Prophet, öfwerste Präst och
Konung.

144. Swarföre kallas Christus en Prophet?

Ty han haswer uppenbarat oss sin
himmelska Faders wilja om vår sa-
lighet.

145. Swarföre kallas Christus en öfwerste
Präst? S.

Ty han 1. haswer offrat sig sielf
på korsens trä til en försoning för våra
synder, och 2. manar godt för oss hos
Fadren.

146. Swarföre kallas Christus en Konung?

Ty han regerar 1. uti sit allmachts
rike öfwer alt thet, som i himmelen och
på jorden är, 2. uti sit nåde-rike öf-
wer

wer sin Christeliga Församling, och 3.
uti sit Härlighets rike i Himmelen.

147. När skal Christi rike blifwa synligt och
uppenbart för hela werlden? S.

På yttersta Dagen, så han warder
Kommandes i sin härlighet til at döma
Lefwande och Döda.

Tredie Artickeln.

148. Huru lyder then tredie Artickeln? S.

Jag tror på then H. Ande, ena
Heliga almänneliga Fyrckio &c.

149. Hvad förhållas of uti then tredie Ar-
ticken? S.

Then H. Andes wålgjerningar.

150. Hwilen är then Helige Ande? S.

Then H. Ande är then tredie per-
sonen i Gudomen, som utgår af Fa-
drenom och Sonenom i ewighet, jäm-
lik och sammanwarande med Fadre-
nom och Sonenom.

151. Hwilla äro then H. Andes wålgjærnin-
gar? S.

Then H. Andes ämbete och wålgjær-
ningar äro, at han 1. ena Christeliga
Fyrckio, thet är, Guds Församling i
werldene kallat, försam'ar, uplyser och
helgar, och bewarar i en rätt tro, samt

förlåter allom trognom thetas synder.
2. at han skal upväckia oss ifrån the
döda, och 3. gifwa allom trognom i
Christo ett ewigt lif.

152. Kan tu nu sålunda tro af tina egna
krafter? S.

Jag tror, at jag icke af mit eget för-
mukt eller kraft tro kan, eller komma til
min Herr Jesum Christum.

153. Hvilken är då then, som wärckar tro-
na? S.

Then Helige Ande.

154. Hwarigenom wärckar then H. Ande
trona? S.

Genom Prediköambetsens tjänst i or-
det och Sacramenten.

155. När tu säger, efter then första artie-
len: Jag tror at Gud Fader hafwer all ting
skapat, tror tu icke; at Guds Son och then
H. Ande hafwer all ting skapat? S.

Jo, jag tror, at Gud Fader genom
Sonen i then H. Ande hafwer all ting
skapat, all ting uppehåller, och regerar.

156. Hwarföre tilågnas då Skapelsen besyn-
nerligen Gud Fader? S.

Therföre at såsom skapelsen är thet
första Guds wärck, dermed han sig up-
penbarat hafwer; så warder thet then
för-

första personen i Gudomen besynnerli-
gen tilågnat.

157. När tu säger efter then andra artielen:
Jag tror, at Guds Son hafwer mig återlöst,
tror tu så icke, at Gud Fader och then H. Ande
hafwer dig återlöst? S.

Jag tror, at Guds Son af Guds
Faders och then H. Andes kärlek och
barmhertighet, och således efter then H.
Treenighetenes råd och beslut hafwer
mig återlöst.

158. Hvarföre tilågnas så åter'öfningswäre-
ket besynnerligen Sonenom? S.

Thersföre at Guds Son är menni-
ska worden och hafwer uti then an-
gna mandomen efter Guds råd full-
bordat återlösningen.

159. När tu säger, efter then tredje artielen,
jag tror at then H. Ande hafwer mig helgat,
och så vidare, tror tu så icke, at Gud Fader
och Guds Son hafwer helgat dig? S.

Jag tror, at then H. Ande af Guds
Faders nåde genom Consens Jesu
Christi förtienst bewisar sin Gudome-
liga nådewärkan til syndernas förlä-
telse, rättfärdighet och ewig salighet.

160. Hvarföre tilågnas Helgelsen besynner-
ligen then H. Ande? S.

Thersföre, at then H. Ande uti och genom Helgessens wälgierning sig besynnerligen uppenbarat hafwer.

161. hwad godt hafwer tu i her af, at tu tror?

Jag skal genom Guds nåd få tronens ändalycht, som är then ewiga saligheten.

162. huru många äro orsakerne til wår salighet? S.

Tre, nemligen 1. Guds nåd och barmhörtighet, 2. Jesu Christi förtienst och förskyllan, och 3. Troen wärfad af then H. Ande, som emotager och sig tilägnar Guds nåd och Christi förtienst.

Tredie Huswudstycket om Bönen.

163. hwi följer om bönen straxt efter Troens artielar? S.

Når wt äre rättfärdige wordne af trone, så kunna wi antå lätteligen salla: thersföre är thet högeligen af nöden, at wt alltid bedie, thet ock Christus lärde sina Lärjungar.

164. hwem skole wi tilbedia? S.

Allena then sanna och treenige Guden, Fadren, Sonen, och then H. Ande.

165. hwad är bedia Gud? S.

Thet

Thet är; hålla ett ödmukt och borsfärdigt samtal med Gud om alla nöd-
förstigheter.

166. hwad är thet, som skal beweka oss til bö-
nen? S.

1. Guds befallning 2. Guds löfte om
bönhörelsen. 3. Christi förbön och thet
af härflotande bönenes kraft och wär-
dighet, samt 4. wår egen nödtorst.

167. huru lyder Guds befallning om bönen,
och löfte om bönhörelsen? S.

Psalm. 50: 15. Utkalla mig i nöde-
ne, så wolt jag hiespa dig, och tu skalt
prisa mig.

168. hwad skole wi bedia af Gud? S.

Allt thet, som ländler til Guds namns-
åhra, samt wår egen och wår nästas
nödtorst, både andelige och lekamlige
nådegäfwor.

169. hwad förstås med andelige nådegäfwor?

Allt thet, som ländler til själens up-
pehälle och thet ewiga lifwets ernående.

170. hwad förstås med timmeliga nådegäfwor?

Allt thet, som ländler til kroppens up-
pehälle och thet timmeliga lifwets nöde-
torst, och fallas dageligit bröd.

171. Är thet då en stor synd, at ej flitigt be-
dia Gud? S.

Ja en stor synd, ty Gud hafver be-
falt oss i det heligen at bedia: thesfore, then
som thet forsummar, han syndar emot
Guds befallning, sasam then thet hor
eller drap bedrifwer.

172. huru skole wi bedia, at wi mäge blifwa
bönhörde? S.

Wi skole bedia 1. i Christi namn,
2. i en stadig tro, 3. af et botsfärdigt
hierta, och 4. thet lekamliga med willkor.

173. hwarfore skole wi bedia i Christi namn?

Ty Kristus hafver förwärsawat oss
all andelig och lekamlig wälsignelse, och
beder altid godt för oss.

174. hwarfore skole wi bedia i en stadig tro?

Ty utan trona är omögeligit tackias
Gudi.

175. hwarfore skole wi bedia af et botsfärdigt
hierta? S.

Ty skrymtares och ogudachtigas bön
är en styggelse för Gud.

176. huru skole wi bedia om thet lekamliga
goda med willkor? S.

Säledes, at wi wär willsa underkaste
Guds heliga wilja, och bedia, at han
wille gifwa oss thet lekamliga goda, om
och när thet Gwi behageligt och oss
nyttigt är.

177. hwarföre skole wi bedia om thet lekamliga goda med willkor? S.

Sy wi wete och förstå icke, om thet är Gudi behageligt och oß nyttigt, at wi så thet lekamliga goda, som wi ombedie.

178 Skole wi oc bedia om thet andeliga med willkor? S.

Nej, utan omwillkorligen, ty Gud will altid gifwa oß thet egenteliga andeliga goda, när wi honom iherom bedie.

179. Blifwa wi altid bönhörde, om wi på thetta sättet bedia? S.

Ja wisetliga.

180. hwad skole wi ta göra, när Gud dröjer med hielpen? S.

Wi skole förbida Guds hielp med tolamod. Sy om han med hielpen dröjer, bepröfwar han ihermed vårt tolamod och gifwer oß doch antingen thet wi bedie, eller thet oß nyttigare är.

181. hwilken bön är then förnamste ibland alla böner? S.

Bönen Fader vår, hwilken vår Herre Jesus Christus hafwer sielf sammansatt och besatt sina Lärjungar at bedia.

182. huru fördelas Herrans bön? S.

W

U

Uti tre delar, nemligen 1. Ingången,
2. Bönepuncterna och 3. beslutet.

Ingången.

183. huru lyder Ingången? S.

Fader vår, som äst i himlom.

184. hvad förstås med th t ordet Fader? S.

Ther ordet Fader förstås här wäsen-
teligen om alla tre personerna i then Gu-
domeliga warelsan, Fadren, Sonen och
then H. Andä.

185. hwarföre kalla Gud vår Fader? S.

Gud wil med Faderns namnet locka
oss, at wi 1. tro skole, at han är vår
rätte Fader, som hafwer skapat oss, och
i dopet uptagit för sina nådebarn, och
2. at wi honom trösteliga och med all
tillsörsticht bedia skole, såsom et barn dri-
steligare beder sin fader, än et tienstehjon.

186 hwarföre säger tu icke min Fader, utan
vår Fader? S.

Th som wi inbördes oss emellan äro
lemmar, så måste wi bedia, icke allenast
för oss stelswa, utan ock för andra, i
synnerhet för them, som äro våre brö-
der och systor i trona.

187. När tu beder Fader vår som äst i him-
lom: hvad förstår tu med the orden i himlom?

Med himlom förstås här icke något
skapad himmel, lika som Gud skulle be-
therutinnan, ty himlarnas himlar kun-
na icke begripa honom; utan med him-
lom förstås här Guds obegripeliga
Majestet och härlighet.

188. hwad lära oss så the orden i himloms? S.

At Gud är en alsmächtig Gud, all-
wetande och allestädes närvarande.

Bönepunkterne.

189. huru många bönepunkter äro uti Fader-
wär? S.

Slu.

190. huru ättiljes thesa böner? S.

The tre första kallas tillbedielse böner,
the tre sista kallas afbedielse böner,
och handla alla sex om andeliga nöd-
torster; men then tredje eller fjerde
bönen handlar om lekamliga nödtorster.

191. hwarföre hafwer Christus lärdt oss så
många böner. ar the ande iga; men allenast
en bön om the lekamliga? S.

Therföre at wi måste först och för-
nämligast söka efter Guds rike och hans
rättfärdighet, så kunne wi och wara
therom försäkrade, at Gud hörer war
bön om the lekamliga goda.

Första Bönen.

192. Huru lyder then första bönen? S.

Helgat warde ditt namn.

193. Hwad förstås med Guds namn? S.

Med Guds namn förstås 1. Guds wäsende, 2. Guds egenheter och ärestilar, 3. Guds wälgjeringar, och 4. Guds H. ord och Sacramenten.

194. Huru dant är Guds namn i sig själf? S.

Guds namn är ganska heligt.

195. Kan ock Guds namn helgas af oss? S.

Ja, när wi hålle thet så heligt, som thet är i sig själf.

196. Huru helgas då Guds namn af oss? S.

Guds namn warder af oss helgat, 1. när Guds ord rent och klart lärde warder, och 2. när wi therefter, såsom Guds barn ägnar, Gudfruchteligen lefwe.

197. Hwaria nom warder Guds namn ohelgat

Guds H. namn warder ohelgat 1. genom en falsk lära, och 2. genom syndige och förargeligte lefworne.

198. När wi nu säje, helgat warde ditt namn, hwarom beder wi då? S.

Wi bedie, at Gud vår himmelske Fader wille 1. bewara oss för all falsk lärdom, 2. låta sit H. ord rent och osförmissat ibland oss läras och predikas,
sams

samt 2. gifwa oss sin nåd, at theres-
ter ställa vårt lesverne.

Andra Bönen.

199. Huru lyder then andra bönen? S.

Tillkomme titt Rike.

200. Huru mångahanda är Guds Rike? S.

Treggehanda, nemligen 1. Guds all-
machts rike, 2. Guds nåde Rike, 3. Guds
härlighets Rike.

201. Hwad är Guds allmächts Rike? S.

Himmel och jord, therutinnan Gud
all ting wäldeliga regerar.

202. Hwad är Guds nåde Rike? S.

Guds församling här i werldene, hwil-
ken han nådeligen regerar genom ordet
och Sacramenten.

203. Hwad är Guds härlighets Rike? S.

Thet ewiga llwret, ther Guds bar-
nas härlighet i Gudi uppenbaras skal.

204. Hwad är Guds Rike b. diem til oss kom-
ma måtte? S.

Wi som altid lesroe uti Guds all-
machts rike, b. diom, at 1. Guds nåde
Rike, 2. Guds härlighets rike til oss
komma måtte.

205. Kommer då icke Guds nådes och härli-
ghets Rike til oss utan våra bön? S.

Gud tilbiuder wäl oss, alwarligen se
rike,

rike, men om wi wilje thet rättsligen an-
namma, måste wi om thes tilkomman-
de innerligen bedia.

206. Huru kommer Guds nåde Rike til oss?

1. När Gud wår himmelske Fader
gifwer oss sin H. Andä, och 2. när wi
genom hans nåd sättie tro til hans H.
ord, och 3. före ett heligt lefwerne här
i werldene.

207. Huru kommer Guds härlighets Rike til oss?

När wi genom Guds nåd ärom sta-
dige i trone in til ändan, dö saligen,
ingå i then ewiga glädien och thet ewin-
nerligen lefwe.

208. När wi nu säse, tilkomme titt Rike,
hwarom bedie wi då? S

Wi bedie, at Gud wår himmelske
Fader wille gifwa oss sin nåd, til at
Christeligen lefwa och saligen dö.

Tredie Bönen.

209. Huru lyder then tredie bönen? S.

Gde tin wilje, såsom i Himmelen, så
ock på jordene.

210. Hwad är Guds wilje? S.

Guds wilje är then han oss uppen-
barat hafwer i sit H. ord, neml. La-
gen och Ewangelio.

211. Hwarem hafwer Gud appenbarat sin wilja? S.

Om vår salighet. Ty Gud wil at alla menniskior skola salige warda.

212. hwilka äro the, som förhindra oss at giöra Guds wilja? S.

Diabulen, werlden och vårt eget fiott.

213. huru och när skier Guds wilje? S.

Guds wilje skier, när Gud 1. förhindrar vår fiottliga wilja, 2. förtager all ond råd, diabulens och werldens anslag, och 3 styrcker och behåller oss fasta i sin ord och i trone in til ändan.

214. hwad fordrar Guds wilje af oss? S.

Guds wilje fordrar af oss 1. barnslig lydno och hørksamhet emot Gud, at wi tro och lefwe efter Guds wilja, samt 2. tolamod och undergiffrenhet, at wi äre nögde med Guds wilja, uti alt thet han oss behagar tilskicka.

215. huru skal Guds wilja ske af oss skie här på jordene? S.

Såsom han skier i himmelen.

216. hwilka äro the som giöra Guds wilja i himmelen? S.

The H. Änglar och saligen afledne Helgon.

217. När wi nu säje, skie tin wilje, såsom i himmelen, sköck på jordene, hwarom bedie wi så? S.

Wi

117 **Wi** bedte, at Gud wille gifwa oss
sin nåd til at i all ting wara nöjde
med hans G. wilja, och så willeligen
giöra ther efter, som Anglarne och the
helige i himmelen.

Fjerde Bönen.

218. Huru lodet then fjerde bönen? **S.**

Wårt dageliga bröd gif oss i dag.

219. Hvad förstås med dageligt bröd? **S.**

Allt thet, som kroppens uppehälle och
nödtorft tillhör.

220. hwilken gifwer oss vårt dageliga bröd?

Gud wår himmelske Fader.

221. hwilkom gifwer Gud dageligt bröd?

Allom menniskiom, både godom och
ondom.

222. hwar förre gifwer Gud them ondom? **S.**

At han genom sina wålgjerningar må
läcka them til bättre.

223. När wi nu säte, vårt dageliga bröd gif
oss i dag, hwarom bedie wi så? **S.**

Wi bedie at Gud 1. wille låta oss
förstå, at thet är af hans nåd gifwit,
och 2. at wi såsom Guds barn med
tacksättelse måge undfå vårt dageliga
bröd.

Femte Bönen.

224. Huru lodet then femte bönen? **S.**

Och

Och förlåt oss våra skulder, såsom
och vi förlåte them oss skyldige äro.

225. hwad försås med våra skulder? S.

Med våra skulder försås våra syn-
der både witterlige och owitterlige, som
göra oss skyldige til Guds wrede och
Wraff.

226. ho kan förlåta oss våra synder? S.

Gud, som är rik af nåd och barm-
hertighet.

227. Hwilkom förlåter Gud synderna? S.

Them botfärdigom, som i trone ho-
nom therom bedia.

228. Hwarföre förlåter Gud synderna? S.

Uf sin blotta nåd för Christi skul.

229. Om vi wisje wara försäkrade om våra
synders förlåtelse hos Gud: hwad äre vi plich-
tige emot vår nästa? S.

Vi äre plichtige at förlåta them oss
skyldige äro.

230. Huru skole vi förlåta them oss skyldige
äro? S.

Således, at vi 1. hafwe till vår nä-
sta et kiärligt och försonligt hierta, 2.
icke betala ondt med ondt, utan 3. gö-
ra them godt och bedia för them, som
oss emot bryta.

231. Kunnat vi med vårt förlåtande förtiåna våra synders förlåtelse hos Gud? S.

Nej. Ty 1. vår förlåtelse är ganska swag och ofullkomlig emot Guds obegripeliga barmhertighet, och 2. när wi hafwe giordt thet wi borde giöra, så äre wi doch onyttige tienare, och kunne icke något godt hos Gud thet med förtienar.

232. Swarsföre skole wi då förlåta them oss skyldige äro? S.

Til at bewiisa vår wälmenta tacksamhet och lydno emot Gud wår f. himmelske Fader, som säger: förlåter, så skal ock eder warda förlåtit.

232. För' äter då icke Gud oss våra skulder, om wi äre förlåte them oss emot lynte? S.

Nej. Ty Jesus säger uttryckeligen: om i icke förlåten menniskioen thetas brott, så skal eder Fader icke eller förlåta eder edor brått.

234 Kan då icke eller then rätt bedia, som icke förlåter sin nästa? S.

Nej. Ty han beder 1. emot sig sielf, så är ock 2. hans bön en styggelse för Gudi.

Siette Bönen.

235. Huru lyder then siette bönen? S.

Och

Och inled oss icke i frestelse.

236. Huru mångahanda är frestelse? S.

Twågghanda: then goda och onda.

237. Hwaraf kommer then goda frestelsen? S.

Uti Gud, som är all godets källa.

238. Hwad förstås med then goda frestelsen? S.

Guds nådepröfning, hvarmed han pröfvar vår tro, kärlek och tolamod.

239. Hvarigenom pröfvar oss Gud? S.

Gud pröfvar oss 1. genom sitt G. ord, 2. genom sina välgjerningar, och 3. genom försett, lekamlige bedröfwelser och andelige anfäktningar.

240. Til hwilken ända pröfvar oss Gud? S.

Icke til ondo, utan til godo: thenmed at upväckla i oss tron, hoppet, bönen och andra Gudachtighetenes öfningar.

241. Bedie wi då, at Gud wille bewara oss för then goda frestelsen? S.

Nej; utan såsom Guds nådepröfning är oss nyttig, så skole wi bedia med Dawid: utransaka mig, Gud, och så weta mit hierta, bepröfwa mig och förnim, huru jag thet menar, och se til, om jag på enom ondom wäg är, och led mig på then ewiga wägen.

242. Hwaraf kommer then onda frestelsen? S.

Uti våra andeliga fiender, dieswulen, werlden och vårt eget fiott.

213. Huru frestar of diefwulen? S.

Diefwulen frestar of 1. genom on-
da tanckars och lasters Inskjutande i
hiertat, samt 2. genom sina wärcktyg
ogudachtige menniskior.

244. Huru frestar of werlden? S.

Werlden frestar of 1. genom timme-
liga wälluster, 2. genom sörföriska exem-
pel, 3. genom sörföljelse och hat emot
Guds barn.

245. Huru frestar of wårt eget kiött? S.

Wårt eget kiött frestar of med onda
tanckar och syndige begiärelser.

246. Til hwad ända frestar of diefwulen
samt med werlden och wårt eget kiött? S.

Att han må bebraga of Ifrån Gud,
hans G. ord, tron bönen och andra gu-
deliga öfningar, til skrymter, säkerhet
och förtroiskan, och ändteligen til hel-
wetes fördömmelse.

247. Inleder of Gud i then onda frestelsen?

Nej Gud, som alt godt kommer af,
frestar ingen til thet onde år.

248. Hwi bedie wi då, at Gud icke wille inleda
of i frestelse? S.

Wi bedie i thet förståndet, at Gud
1. icke wille taga sin nåd ifrån of, u-
tan 2. bewara of, at diefwulen werlden
och

och wårt eget tidt icke må försöra oss,
och 3. om wi af them försökte warða,
at wi på sidstone med Guds hielp win-
na måge och behålla segren.

Siunde Bönen.

249. Huru lyder then siunde bönen? S.

Utan fräls oss ifrån ondo.

250. Hwad förstås med thet ordet ondo? S.

Med ondo förstås alt thet onda, som
diefwulen, werlden, och wårt eget tidt
oss tilfogar, hwilket angår wår kropp
och själ, gods heder och åhra.

251. Huru frälsar oss Gud ifrån ondo? S.

Således, at han 1. gifwer oss nåd
och kraft til at med tolamod lida wårt
förß och manliga kämpa emot wåra
andelige fiender, 2. gidr på wårt lidan-
de en god ånda, och 3. när stunden är
kommen gifwer oss en god åndalykt, och
nådeligen tager oss af thenna sorgeda-
len til sig i himmelen.

Beslutet.

252. Huru lyder beslutet af bönen Gader wår?

Ly titt är riket och machten och här-
ligheten i ewighet. Amen.

253. Hwad förstås här med riket? S.

Guds nåde-rike, thrusinuan han st-
na

na barn med nåde omsamnar, wil them
wål och alt til theras bästa styrrer och
uträttar.

254. hwad förstås med machten? S.

Guds alsmåchtighet, hwarmed han
gör alt thet han wil i Himmelen och
på jorden.

255. hwad förstås med härligheten? S.

Guds härliga makestet, pris och
åhra, som honom allena i all ting til-
kommer, hvars förhärligande och men-
niskan bör förnämligast söka åfwen-
ta hon beder om sina nödtorfter.

256. hwarföre säje wi nu: ty riket är titt och
machten och härligheten? S.

Til at förklara thetmed 1. wår för-
tröstan uppå Guds nåd och macht,
at han som wi tilbedie, både wil och
kan hielpa oss; 2. wårt hopp om thet
ewiga lifwet; och 3. wårt fasta upfat,
at anställa alla våra böner, samt
tanckar ord och gierningar til Guds
namns pris och åhra.

257. hwad bemärcker Amen? S.

Amen bemärcker, at wi 1. hierteli-
gen längta och trängta ester Guds nåd
och hielp, och fördenskul 2. årom an-
däch.

Vächtige i bönen, samt 3. ärom i tro-
ne försäkrade, at Gud wiserliga för-
rer vår bön och hielper oss. Hwarför-
te wi 4. honom lofwe och uphö e.

Fjerde Hufwudstycket om Döpel- sens Sacrament.

258 hwarför följer efter bönen om döpelsen
Thersfore, at Döpelsen är insichtad
teke allenast til nya födelsens bad, utan
ock så wäl, som Altarens Sacrament,
vår tro til styrkis, at wi thet trö-
steligare bedia skole, efter wi förmedelst
Döpelsen äre uti förbund med Gud.

259. hwad bemärcker Sacrament? S.

Sacrament bemärcker et heligt wärck,
theruti Gud genom jordiska ting utde-
lar himmelska nådegåffor.

260. huru mångahanda äro Sacramenten?

Twåggehanda, gamla Testamentsens
och nya Testamentsens Sacrament.

261 hwad förstås med gamla Testamentet?

Med gamla Testamentet förstås i ge-
mer församlingenes tilstånd ifrån werl-
denes början til Christi tid.

262. hwad förstås med nya Testamentet? S.

Församlingens tilstånd ifrån Christi
tid in til werldenes ända.

263. hwilka woro gamla Testamentsens Sacrament? S.

Om skiärelsen och Påskalambet.

264. Äte wi i nya Testamentet plichtige at låta omskiära oss? S.

Nej: ty skriften säger: om wi låte omskiära oss, är oss Christus intet nyttig.

265. Äre wi då p'lichtige at åta Påskalambet?

Nej: Ty gamla Testamentsens Påskalamb war allenast en skugga eller förebild til Kristus; men wi i nya Testamentet haswe thet rätta Påskalambet, som är Kristus offerader för oss.

266. hwilka äro nya Testamentsens Sacrament? S.

Döpseln och Altarens Sacrament.

267. hwilken hafwer instichtat Döpseln? S.

Gud sielf genom en besalning til Johennem Döparen, hwilken besalning Kristus sedan uprepade til sina Lärjungar.

268. hwad är Döpseln? S.

Döpseln är iche blotta watten allena, utan är watten försattat i Guds bud, och förbundet med Guds ord.

269. Af huru mångahanda ting består döpseln? S.

16. två äggeländan: Jordiskt och him-
melskt.

70. Hvilket är thet jordiska i Döpfelsen? S.
Watern.

71. Nå man i Döpfelsen någon annan k:
sko bruka än watern? S.

Nej, ingalunda: ty 1. Christus ta-
lar uttryckeligen om watern. 2. Hwar
Johannes Döparen och Apostlarna
ingen annan wätska i Döpfelsen brukat.
3. Så hwar och Christus med sin
Döpfelse thetta elementet helgat.

72. Är thet nödigt, at i Döpfelsen hela menni-
skan sänkes i watern? S.

Nej: ty uti then H. Skrift fins
nes thet ingenstädes befalt, är och nå-
gon sakra therhos.

73. Hvilket är thet himmelska tinget i Dö-
pfelsen? S.

Guds ord, hwärmed Frälsaren Chri-
stus hwarmed instichtat Döpfelsen.

74. Huru lyda insichte i worden til then
H. Döpfelsen? S.

Döper them i namn Faders och Sons
och then H. Andes.

75. Är så Gud then H. Tr. en ghet ti:städes
i Döpfelsen? S.

Ja, ty såjom Gud är allestädes
när-

närvarande, så är han och beshynner-
ligen och med sin nåde närvarande
och wärckande i thetta Sacramentet,
som i then H. Treenighets namn förs
kärtras.

276. Hwaruti består Guds then H. Treenig-
het med nå ewärckan i döpselsen? S.

Gud Fader uptager then som dö-
pes, för nr barn och arfwinge. Jesu
Christus renar honom med sit
blod ifrån alla synder. Then H. Ande
wärckar i then nya födelsen tron i hans
hierta.

277. Hwad nytta hafwe wi af döpselsen? S.

Genom Döpselsen warde wi 1. med
Christi blod afwagne ifrån våra syn-
der, 2. frälste ifrån döden och diestrou-
len, och 3. uptagne för Guds bär-
och Jesu Christi medarfwingar til thet
ewiga lifwet.

278. Kan blotta watnet åstadkomma en så-
dan nytta? S.

Nej. Ty watern är icke annat än
watern, och är ingen döpselse, men med
Guds ord är thet en döpselse.

279. Hwaraf kommer så then kraften i Dö-
pselsen? S.

Uf Guds ord och nåd

280. Hvad medel fördras på menniskiones
sida, til at undgå så stora nådegåfvor i Dö-
pelsen? S.

En lefwande tro på Guds nåd och
Jesu Christi förtienst.

281. Hv är then, som wårklar tron i them,
som döpas? S.

Then Heliga Anda.

282. Wårklar ock then H. Ande tron uti små
ba och unfödda barn, som döpte warda? S.

Ja, ty Christus säger, at the små
barn tro på honom. Matth. 18:6.

283. Hwarföre kallas Döpelsen nya födel-
sens bad i then H. Anda? S.

Thersföre, at then H. Ande genom
döpelsen söder of på nytt, at blifwa
Guds barn och arfwingar til thet e-
wiga lifwet.

284. Hwarföre kallas Döpelsen then H. Andes
förnyelse? S.

Thersföre, at then H. Ande, som of
gifwes i döpelsen, förnyar of til för-
ståndet och wiljan, samt gifwer of
kraft til et nyt lefwarne, så at then gam-
le Adam warder fördrånkt i of och
wi upstå igen en ny menniskia.

285. Hvad betyder then gamle Adam? S.

Wår fördärswade natur och med-
födda

födde onda begärelse, som wi af vår
första Fader Adam ärst hafwe.

287. Huru warder then gamle Adam i oss
fördränkt och dödad? S.

När wi med the af then H. Ande
förnyade krafter genom dagelig bättring
förqwäse then onda begärelsen som lä-
der wid oss, at hon icke får råda öf-
wer oss.

287. Hwad förstås med then nya menniskian

Med nya menniskian förstås then
nyfödde menniskians uplysta förstånd,
helgade wilja och förnyade krafter, til
at tjena Gudi och leswa för honom
i råsfärdighet och renhet ewinnerliga.

288. Hwarigenom wärckar then H. Ande i
oss förnyelsen? S.

Genom Christi döds och upståndel-
ses kraft. Ty wi äre begrafne med
Christo genom dopet i döden, at, så
som Christus är upwäckt ifrån the dö-
da, genom Fadrens härlighet, så skole
wi också wandra i et nytt lefwerne.

289. Hwad är thet, wi äre begrafne med
Christo genom dopet i döden? S.

Thet är, wi äre genom döpfelsen
bragte til Jesu Christi döds och up-
stån-

frändelses delachtighet, och hafwa thes
igenom fått en ny kraft, themedelst wi
kunna dö syndena och lesna rätt-
färdighetena.

290. Blifwa då alle salige som döpas? S.

Alla the som icke upfäteligen öfwer-
träda sit döpelses förbund; och the
så är at the thet brutit hafwa, då i
genom en ofskrymtad bättring thet i
gen förnya, och in til ändan bestän-
dige blifwa.

291. Hwarföre kommer då thet, at många
som döpte äro, blifwa förtappade? S.

Thet kommer theraf, at the, öfwer-
träda sit döpelses förbund, och i sin
obotsfärdighet in til ändan framhärda.

292. Hwaruti består vårt döpelses förbund
med Gud? S.

Vårt döpelses förbund består thes-
utinnan, at såsom Gud hafwer tagit
oß för sina barn och arfwingar, så
hafwe wi theremot utläswat affätta dies-
mulen, och tro på Gud Fader, Son
och then H. Anda.

293. Hafwer tu och troligen hållit, thet tu i
döpelsen utläswat hafwer? S.

Gud bättre, jag hafwer thet illa hål-

lit, ty jag hafwer med mina synder
förtörnat Gud, och giordt thet satan
hafwer behagat.

294. hafwer tå en mennissia någon nytta af
sit döpelse förbund, sedan hon thet öfwertrådt
hafwer, och å nyo fallit i synd? S.

Ja then nyttan, at hon i kraft af
thet med Gudi gjorda döpelses förbund,
hafwer tilgång til en ny försoning med
Gud. Ty Gud är trofast, then thet
icke ångrar sit löfte eller förbund, u-
tan thet igenom åter til nåder uptager
en syndare, så ofta han sig alwarli-
gen omwänder och bättrar.

295. hwariaenom kan vårt döpelses förbund
förnvas, så at blifwa försonte med Gud?

Genom en sann bot och bättring.

**Temte Huswudstnycket om Skrift
och Aflösning.**

296. hwarföre följer efter döpelsen om skrift
och aflösning? S.

Emedan wi efter undfången, döpelse
esomostast synda emot Gud och wår
nåtta, så kunne wi på intet annat
sät bekomma syndernas förlåtelse, än
genom en sann bot och bättring.

297. hwaruti består bot och bättring? S.

Then

Then består uti menniskiohes samma
omvändelse ifrån thet onda til thet
goda.

298. Huru många flycker höra til en sann
omvändelse? S.

Tvänne, neml. 1. Ånger och ruelse
öfver begångne synder, när en känner,
bekänner och ångrar sina synder, och
2. Tron uppå Guds nåde om syn-
dernas förlåtelse för Jesu Christi
förskyllan.

299 För hvem skole wi bekänna våra syn-
der? S.

För Gudi, Predikoembetet och vår
nästa.

300 Hvarföre skole wi bekänna våra syn-
der för Gud? S.

Th Gud, som påsmår hertat, och
ransakar niurarne, säger: Wee them,
som fördolde vilja vara för Herrea-
nom, til at förskyla sit uppsåt och håll-
fa theras gierningar i mörkret.

301. När skole wi bekänna våra synder för
Predikoembetet? S.

Tå wi gå til skrift, och annars, när
vårt samvete anfächtar oss.

302. Hvarföre skole wi bekänna våra synder
för Predikoembetet? S.

Ty Christus hafwer gifwit Prediko-
embetet them, wachten, at förlåta syn-
derna.

303. Kan tå en Predikant förlåta synderna?
Ja på Guds wågnar, i kraft af
Christi besalning, som säger: hwilkom
i förlåten synderna, them äro the för-
låtna.

304. Hwilkå synder kan en Predikant på Guds
wågnar förlåta? S.

Alla synder, som en borsfärdig men-
niska för Gudi, och sinom lifsfader
af uprichtige hjerda bekännet.

305. Hwad nytta hafwe wi thereaf, at wi be-
känne våra synder för Predikoembetet? S.

Swäggebanda nytta: 1. at wi ge-
nom Predikoembetet af Guds ord få
tröst och undervisning, och 2. at wi
genom Predikoembetens förlåtelse blif-
wa förwisade, at våra synder äro
förlåtna in för Gud i himmelen.

306. Hafwa the oborsfärdige någon nytta
thereaf, at Predikoembetet förlunnar them
syndernas förlåtelse? S.

Nej, alsingen nytta, ty predikoembe-
tet förlunnar them syndernas förlåtel-
se, såsom borsfärdige; men när the
strunta och luga för Gudi och pre-
diko-

bifkoembetet, så är thetas fördomelse
thesto större, ester the Predikcoembetsens
tienst til syndatäckelse misbruka.

307. hwilka synder skole wi bekiänna för vår
nästa? S

För vår nästa skole wi bekiänna
the synder, hwarmed wi honom förat-
gat, förtörnat och förolämpat hafwe.

308. huru skole wi bekiänna våra synder för
vår nästa? S.

Säledes, at wi 1. tilstå thet wi es
mot honom hafwe illa gjort, 2. bedie,
at han wille oss thet förlåta, och 3. i
giörligaste måtto söka til at årsättia
then skada wi honom tilfogat hafwom.

309. Hwarföre skole wi ångra våra synder?

Til at för Gudi och menniskions be-
tyga then hjerteliga ledta och misshag,
som wi genom Guds Andes nådewär-
kan hafwe fattat til synden.

310. Är thet nog til en jann omwändelse, at
man allenast ångrar sina synder? S.

Nej. Ty när thet stadnar i blotta
synda ångren, så följer thepå en för-
dömelig förtwiflan.

311. Had är förtwiflan? S.

Tå en menniskia hwarcken söker eller
finnet tröst hos Gud i sin ångjan,

Es

såsom

såsom Judas Ischarioth, hwilken wäl
sörgde öfwer sin synd, men gick bort
och hängde sig sielf.

312. Huru kunne wi undwika förtwiflan? S.

Genom Guds stora nåd och barm-
hertighet, så wi then samma öf med
trone tilägna.

313. Hwad är tron? S.

Tron är then H. Andes nådewärckan
utt en botfärdig menniskas hierta, hwar-
igenom hon i en barnslig förtrostan ta-
ger sin tillflycht til Guds nåd och JEsu
Christi förtienst, och i samma Guds
nådes och Christi rättfärdighets om-
famnande och delachtighet är försäkrad
om sina synders förlåtelse och then e-
wiga saligheten.

314. Hwilla äro nu the, som kunna wara för-
säkrade om sina synders förlåtelse hos Gud?

Allenast the botfärdiga.

315. Hwila äro the botfärdige? S.

The som herteligen ångra och hata
sina synder, och taga sin tillflycht til
Guds nåde och JEsu Christi för-
tienst.

316. Huru kan en menniska b'iswa botfär-
dig, som är en syndare? S.

Thetta sker, när en syndare icke för-
här.

Hårdar sit hierta, utan låter Guds ord, som är anda och kraft, wärcka hos sig en sann bot och bättring, så at han 1. sätter Itho Guds Bud för ögonen och betäncker huru han there-mot syndat hafwer, 2. betäncker Guds wrede och straff som följer på synden, och begynner therefore fructa och bäs-wa. Swarpå följer 3. en ruelse och ånger, at then nådiga Guden är således förtörnad; 4. hwilken ånger up-wäcker i ett förtrostat hierta misshag, le-da, affsty och hat till synden. Doch 5. i thenna ånger och ruelse håller en syndare sig till Guds nåde och Jesu Christi dyra förtienst.

317. hwad fordrar Gud af oss, sedan wi haf-we giordt bättring och bekommit syndernas förlåtelse? S.

En ny hörsambhet och lydno, som wisar sig uti ett heligt och Gudfruchtigt lefwarne.

318. hwad fordras til en ny hörsambhet? S.

Tyrahanda neml. 1. ett godt och alwarligt upsat at tjena Gudi, 2. en Christelig waksambhet, i böner; 3. en Christelig warsambhet, at wih taga oss

granneligen til wahren för synd, öfver-
flödighet och alla syndankällan, samt
4. framhårdande i thet goda och alla
Christeliga dygder.

319. hwarmed stole wi för i vår tro om
syndernas förlåtelse? S.

Med HErrans högwärdiga Nat-
ward.

Siette Huswudstycket om Alta-
rens Sacrament.

320. hwarföre följer nu til thet sista om
Altarens Sacrament? S.

En Altarens Sacrament är insich-
tat vår tro til styrcke, at wi wiserli-
ga så syndernas förlåtelse för Christi
skull.

321. hwilken hafwer insichtat Altarens Sa-
crament? S.

Wår HErr Jesu Christu.

322. När hafwer han thet samma insichtat?

I then natten så han förrädder
wardt.

323. Huru insichtade han thet samma? S.

Han tog brödet tackade, bröt thet
och gaf sina Lärjungar och sade: ta-
ger och äter ic. Sammalunda tog han
och Kalken efter Natwarden, tackade
gaf them och sade: Dricker ic. 324.

324. Hwarföre hafwer Herren Jesu Christi
sins insiichtat Altarens Sacrament? S.

På thet wi i thenna Nattwarden
den måge påminna oss hans bittra pi-
na och lidande, och therigenom hafwa
synderernas förlåtelse och salighet.

325. Hwad är Altarens Sacrament? S.

Thet är wårs Herres Jesu Christi
sli kanna lefamen och blod under bröd
och wijn, oss Christnom til at äta och
dricka af Christo sicks insiichtat och
insatt.

326. Af hurumångahanda ting besidrar then-
na Nattwarden? S.

Åt tvegegghanda: synlige och os-
synlige.

327. hwilka äro the synliga tingen? S.

Bröd och wijn.

328. hwilka äro the osynliga tingen? S.

Christi lefamen och blod.

329. Är bröd och wijn Christi lefamen och
blod? S.

Nejt, bröd är bröd, och wijn är
wijn oförwandlat.

330. Bemärcker bröd och wijn Christi lefa-
men och blod? S.

Nejt, ty Christus säger icke: thetta
brödet bemärcker: utan thenna är min
lefa-

lekamen. Gefe eller säger han: thenna
na kalcken bemärcker, utan thetta är
mitt blod.

331. Hwarom talar då Christus, när han
säger: thenna är min lekamen, och thetta
är mitt blod? S.

Gefe talar han om brödet, lika som
thet skulle wara hans lekamen: ej el-
ler talar han om winet: lika som thet
skulle wara hans blod: utan kan ta-
lar om sin lekamen och sitt blod, gif-
wandes dermed tillkiänna, at then
samma lekamen, som är pint, forsa-
fätter och dödet, och thet samma blo-
det, som är utgitt för våra syn-
der skull, undså wi i then H. Natt-
warden.

332. När undså wi Christi lekamen och blod
i then H. Nattwarden? S.

Under och tillika med bröd och wⁱⁿ,
undså wi med wår mun Jesu Chri-
sti sanna lekamen och blod. Thet är:
rätt i och med thet samma Prästen
giffwer thet wålsignade brödet och wⁱⁿ-
net, så giffwer ock Jesus sin H. le-
kamen och blod.

333. Kan tu förstå och beskrifa, huru Je-
sus

333. Huru sker sin Ickamen och blod under bröd
och wijn? S.

Med. Thy thet sker på et öfwer-
naturligt, obegripeligt och outrans-
faktigt sätt.

334. Huru kan tu tro thet, som tu icke kan
förstå eller begripa? S.

Jag tager mitt blinda och swaga
förmust til fånga under Kristi Iydnö,
och tror enfaldeligen, at Jesus Kris-
tus Guds Son, som är en san-
färdig och alsmächtig Herre, gör wis-
färliga thet han oss tillsagt hafwer.

335. Huru sker thet åtande och drickan-
de, som sker uti Herrans Nattward? S.

Uti Herrans Nattward tilldraga
sig träggehanda åtande och drickande,
neml. 1. et naturligt, 2. et andeligt,
och 3. Sacramenterligt åtande och
drickande.

336. Huru sker thet naturliga åtandet och
drickandet? S.

Thet sker, då brödet och winet ta-
ges i munnen, nedswälges och på na-
turligt sätt försmält s.

337. Huru sker thet Andeliga åtandet och
drickandet? S.

Med

Med en sann tro, hvarmed en bostfärdig själ omsammar sin Frälsare Jesum, med hans förtienst, rättferdighet, kärlek och himmelska nådegärvor.

338. hvarföre kallas et sådant tronens omsammande et andeligt åtande och drickande? S.

Thet warder så kallat liknelsens: ty lika som maten och drycken på et naturligt sätt förenar sig med droppen, til thet naturliga lifwets uppehålle, så förenar sig ock Jesus på et andeligt sätt, med then troigna själen, til thet andeliga lifwets uppehålle.

339. Hwaruti består thet andeliga lifwet?

Thet består theruti, at then troigna själen är förenad med Christo, och kan i sanning säga med Paulo: Jag lefwer, dock icke nu jag, utan Kristus lefwer i mig. Ty thet jag nu lefwer i köttet, thet lefwer jag i Guds Sons tro.

340. hwilka äro då the, som således äta och dricka Jesu Christi lefamen och blod på et andeligt sätt? S.

Allenaft the troigna.

341. War åter thetta andeliga åtandet och drickandet? S.

Jefe. allenast besynnerligen så, the
trogna Guds barn gå til HErrans
Nattward; utan jämwäl altid, så län-
ge the förblifwa i Jesu delachtighet,
och längta efter hans nåd och kärlek,
så kunna the i tronns smaka och se,
huru liuflig HErran är.

342. hwarnti består thet Saeramentertliga
ätandet och drickandet? S.

Thet består theruti, at wi med wår
mun annamme Jesu Christi lefamen
och blod under bröd och wina på et
obegripeligt och outtransakeligt sätt.

343. Hwilla äro the, som på et Saeraments
ertligt sätt äta och dricka Jesu Christi le-
famen och blod? S.

Alla, som gå til HErrans Natt-
ward, både wärdige och owärdige.

344. Hwilla äro the wärdige gäster wid the-
na H. Wältiden? S.

Wärdige äro the, som 1. kiänna,
bekiänna, och ångra sina synder, 2.
tro uppå Guds nåd, och Jesu Christi
förlesten, och; hafwa et alwarli-
gitt uppsät at bättre sit lefwerne.

345. Hwad fordras så af them, som wilja
wara wärdige gäster til HErrans Natt-
ward? S.

Alf them som willa wara wärdige
giäster, fordras 1. en Christelig bere-
delse til then H. Nattwarden, 2. et
Gudeligt förhållande under Nattward-
sens begärende, och 3. framhårdande
i tron och et Christeligt lefwerne ef-
ter begängen HErrans Nattward.

346. Huru skole wi bereda oss til HErrans
Nattward? S.

Således, at wi 1. pröfwe oss siels-
ma, thet är, wårt samwete, tanckar,
ord och gärningar, och 2. låte et så-
dant pröfwande upwäckig oss til en
sann botsärdighet.

347. Huru skole wi förhålla oss under Natt-
wardsns beöändande? S.

Wi skole med Gudelig andacht 1.
bestinna wår egen omwärdighet, samt
Guds stora nåd och kärlek, som
han oss bewist hafwer, och, upoffra
oss honom til ewärdelig ägendom, som
hafwer på forhens trå låtit sig offras
för våra skul.

348. Huru skole wi förhålla oss efter begän-
gen HErrans Nattward? S.

Wi skole förkunna HErrans död,
til thes han kommer.

349. hwad är thet, at förkunna HErrans död? S.

Thet är 1. tacka och prisa honom för all hans kärlek och 2. uti alt vårt lefwerne och lidande efterfölja hans fotspår.

350. huru länge skal thetta HErrans döds förkunande påstå? S.

Til thes HErren JEsus kommer och fräskar oss från denna onda werlden til sit ewiga rike.

351. Kunne wi af oss selfwa wara wärdige gäster til HErrans Natward? S.

Nej, utan Gud anser oss för wärdiga af blotta nåd för JEsu Christi förtienst, så wi honom med en lefwande tro omfamne.

352. hwilka äro the omwärdige gäster?

Omwärdige äro the, som 1. intet kiänna bekänna och ångra sina synder, utan them nekta, förtinga, ubesächta, förswara, 2. Intet förlåta sig aldeles på Christi förskyllan, utan på sina egna och Helgonens goda gierningar, eller på wrängia Sn
stich.

Stichtelse ordens rätta förstånd, samt
3. begå Herrans Nattward för en
sedwana, eller och af et skrymtachtige
hjertra, utan något godt uppsåt til at
bättra de onda lefwerne.

353. hwad hafwa the owardige theras, at
the gå til Herrans Nattward och Sacra-
menterligen äta och dricka Jesu Christi le-
kamen och blod? S.

The owardige äta och dricka sig
selfwom dommen.

354. hwad är thet, the äta och dricka sig
selfwom dommen? S.

Thet är, the samta öfwer sig Guds
wrede och fördömelse, efter thet the Chri-
sti lekamens och blods åtnjutande uti
sin obotsfärdighet misbruka.

355. hafwa så the ogudachtige och obot-
färdige ingen nytta theras, at the gå til
Herrans Nattward? S.

Nej platt ingen; utan Guds wrede
och förtappelse, så framt the i nådes-
nes tid icke göra en sann bättring.

356. hwad godt hafwa the wårdige theras
at the gå til Herrans Nattward? S.

The

The wärdige hugna sig af Jesu
Thuti lekamens och blods delachtiga
hugna sig

357. Hwad gode hafwa the wärdiga af Jesu
Christi lekamens och blods delachtiga
het? S.

The hafwa theras 1. försäkring om
sina synders förlåtelse, för hwilkas skull
Christus lidit hafwer, 2. tröst uel all-
tidns förs och bedröfwelse, som Chri-
stus med sit lidande helgat hafwer, och
3. hopsens wisshet om thet ewiga lif-
som Christus med sin död för-
warfwat hafwer.

358. Är thet ock af nöden, at en menni-
ska ofta begär Herrans Nattward? S.

Ja thet är högeligen af nöden. Ty
Christus hafwer sådant almarligen be-
falt, såkandes: äter, dricker: så of-
ta I dricken, görer thet til min ä-
minnelse.

359. Hwarföre går tu til Herrans Natt-
ward? S.

Til at påminna mig wår Herres
Jesu Christi bittero pino och död;
blif

blifwa styrre af min tro, och
fråd om mina synders förlåtelse en
wiga salighet.

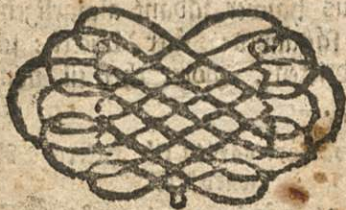
360. Tror tu dock, at Gud efter thet
wel gifwer then ewiga saligheten? S.

Ja wißerligen. Ty så älskade Gud
werlden, at han utgaf sin enda Son,
at hwar och en som tror på honom,
skal icke förgås, utan så ät ewinnerli-
ghe lif.

361. huru kan tu blifwa salig? S.

När jag inom Guds nåd i tro
in tå, ändan framhårdar.

Thertil förlåne oss Gud, sin nåd
för Jesu Christi skull Amen.

... d. ...

Borgo

7 Degerby

7 Christinastad

81 Sammarleby

[Faint, illegible handwritten text]

[Faint, illegible handwritten text]

fl. o.

4 Br

Rv
Katekism
2

öf skets, Garsitnig

Öf skets, Garsitnig

Öf skets, Garsitnig

Öf skets, Garsitnig

Öf skets, Garsitnig

Öf skets, Garsitnig